

JAUNGOIKOAREN ESKUA

Amairu-garren Leoni ogeitabost urte Aita-santutzan egitean

Goratasunen goratasunak
 Umant bateri gaur emon
 Poztu gindekez, pozez gañezka,
 Pozen pozetan bere egon
 Pozik pozaren poz andiagaz
 Amairu garren dan León,
 Daukagulako Ontzia zaintzen
 Egite arren geu jagon.
 Lenago geunkan Pio ill zan da
 Ordeko bere lanetan,
 Leon piloto zolia da ta,
 Ez dago bildurtu zetan,
 Onek timoia daukan artean
 Beso biakin benetan,
 Euki daikegu biotza zabal
 Ekach zeñ aise dongetan.
 Garraz, tutarras, baita tatarraz,
 Aurrean garratzak pillak
 Aise otz otzali, ipar zorrotzak,
 Otz baga odei otsgillak
 ¿Badaroakuz, eta osgarbi
 Jartean zeru urdiñak,
 Osoro poztzen eztauz gabetan
 Bidea galdu egiñak?

Larratu arte larra goietan
Larri daroaz ardiak,
Larregi zaiñak maite baditu
Naiz larrez mindu oiñ biak,
Eta ¿zelan ez gura ezpadau
Paduraz galdu erdiak?
¿Eztauz artuko mendi eskerga
Eregiaren egiak?

Izar danetan Febo daukagu
Buru ta ugazabea,
Lau oiñdun danen artean legez
Danen nagusi legoia;
¿Zelan ez kantu nik ogetabost
Urte oneitan gurea
Dala Erromak ichian daukan
Aita zar urtez betia?

¡O! gure Aita. Maisu, Iparra
¡O! Pilotorik onena!
¡O! Elizako goi urdiñean
Izarrik eregiena!
¡O! gure Artzain ta agiritarien
Artean lenen lenena!
¡Ze zorigacha zure soldadu
Izan nai eztabenena!

Bai, zu zaitugu guztiok Aita
Era guraso lurrean,
Ill arteraño nai geunke bizi
Zuere echadi maitean,
Giltza andi ta sendo orreiku
Eriotzea eltzean,
Goiko atea zeuk zabaldua,
Zeruan sartu gaitean.

Baita zu zara Maisu argi bat,
Guri irakastekoa,
Zure jakintza dana dalala
Zerutik jatsirikoa,
Bestelan zure erakuisiko
Liburu arritzekoa,

¿Ez da garrezko liburu eder
Itsuak argitzekoa?

Bai, zure berbak Ipar-aizea
Legez dira me zoriotzak,
Desegiteko gizon askoren
Buruetako lañotzak;
Ainbeste aldau eze zure itz
Leun me beñ bere ez mingotzak,
Eragosteko erreñuetan
Jausten eurizko odoltzak.

Baita zeu zara piloto argi
Bestelan gure Ontzia,
Onezkero zan aize charrakaz
Achak jo eta ausia;
Baña gietan zelan daukazun
Jakituria andia,
Doaku zuzen bere bidean
Aiñ tresna miragarria.

Baita zeu zara Zeruko zuzi
Gaurik bagako argia,
Zure argitan bizi dalako
Kristoren gizon guztia;
Iruertzeko Eguzkia da
Zure argitzalla argia,
¿Erdi erdian berak eztaulia
Ichiten ez dan begia?

Baita zeu zara artzaiñen artzin,
Bana aiñ artzaiñ argia,
Begiratzeko nai noz bitzuai
Zarealako zolia;
Zu ezpaziña Legoia bera
Pristien bildugarria.

Baita zeu zara munduak baki
Agintari ta errege
Baña koroia gaur ostutea
Diño eidalare libre;
¿Libertadeak libertadea
Emoten badau aiñbeste,

Euskeraz ez da ondo esana
Gogorrena da alkate?

II

Sor leitekan gichienez gaur
Parnason izan ezauna,
Amairugarren Leonen gisa
Nor musa danen laguna,
Idigi daizten irudimena,
Zentzunduagotu zentzuna,
Argitu adimen, bekor, bekor au,
Itsu, odeitsu, illuna.

Enaz ni bada Joakin Pezzi bat,
Gichirigo naz Omero,
Ezta Zizeron, Salustio eta
Euskalerriko Obidio;
¿Non barriz Dante? non Birjinio?
¿Nondik norako Orazio?
¿Ausaz Atenas eskolatsu da
Ikasiteko Ochandio?

Eztakit latin, ezta greziar,
Eta ez ondo erderaz,
Augaitik deusatz seme alabai
Beti egiten euskeraz;
Erriko eskola gichia dakit,
Enaz argitu bestegaz,
Gizon aberats ¿zein, zelan izan
Noz ta non diru bategaz?

Ez uste iñok mendi koskorrak
Ura daukola ugari,
Ez uste bada kandela motzak
Luzaro leiala argi,
Ez uste chankaz motz eta zarrrik
Leiteta asko ibilli,
¿Egunez zelan nei Duranaotik
Ia joan da etorri?

Agaitik dakit neuk ikusita
Urkiolako mendiak,

Neguan busti egin ezean
 Unetaraño erraiak;
 ¿Echakoz udan asko mututzen
 Iturri urri murriak?
 ¿Bakarrik kantau egin bearraz
 Eztira aurkitzen choriak?
 Gaur ¿nondik izan naikon bere
 Lekit barruko ontzia
 Pill, pill, ta klan, klan eta tantaunka
 Anchina dan au asia?
 ¿Baldin nekatu egin bajako
 Lengo eztarri zolia,
 Non goratu leit duiñ daneraño
 Leon goratugarria?
 Goratuko zaut, baña, alanbere
 Tantai zar berde berdea,
 Mundu guztiau kerizpetzeko
 Dalako zeure zeurea;
 ¿Nok asmau eban zuen arimetan
 Bere zugatz bat jartea,
 Zerura eldu agiñik zeñek
 Dakarren bere puntea?
 ¿Nok asmau eban bere atzea
 Urdin zedilla ipiñi,
 Bere gañeko eitamu danak
 Garbi daitezcan agiri?
 ¿Zertako dauka izar bat goian?
 ¿Zertako beian lora bi?
 Ostarku gisa gerriko batek
 ¿Zertan daroa ebagi?
 Erantzun begi ni lego naz da,
 Orretan danak zolia,
 Erantzun begi an badakusan
 Jaunaren esku garbia;
 Leon badazau esan bei oso
 Susmetan daben guztia,
 Ta a baietz esan an dakusala
 Ezkutapen bat andia.

Lego naz, baña, neuk ere bakit
 Dala fedeko egia,
 Legokeala Jaunak nai baleu
 Lo legez mundu guztia;
 Orri bar bere zirkinduteko
 Nai badi aren grazia
 ¿Zer bearko zan atonduteko
 Eskudo aín miragarria?

Esan daiala gizon lurkorrak
 Gura dabena gaur esan,
 Nik kantauko dot etorkizunak
 Garbiro zeñek dakizan;
 Jazotekoak jazoak legez,
 Zeñek aurrean daukazan,
 Izana, izaten, izateko ta
 Irurak non bat jakozan.

Eta ¿ez dira jazoko barriz
 Zeure agintza garbiak?
 ¿Lenago ustel badabe emongo
 Mundu ta zeru andiak?
 Irusur eta lau mutur bere
 Egin bagarik guziak,
 Isill isillik argira emonik
 Bakocha beren aldiak?

Alperrik dabil gizonik asko
 Ia bi milla urtean,
 Eleizearen Ontzi ederra
 Ondatuteko ustean;
 ¿Jesus badago beti guregaz
 Nor gure kontra lurean?
 ¿Ez aldakiguz arek esanak
 Pedrori egun batean?

¿Ez aldakiguz jazo direan
 Goibera andietatik
 Gaur tronueta dagozan asko
 Biar eskean lurretik?
 Ibilli dala, ezpada entzun
 Eta bildurto bertatik

Ak ziñoanaz anchiña anchiña,
 Isaias baten agotik.
 «Bai, etorriko dira Zugana
 Arerioen semeak
 Zure lorratsai mun egitera
 Makurrik biotz bageak
 Eta Zugana lotzen eztrab
 Naziño-Erreñu guztiak
 Desagertuko dira lurretik
 Batzuek eta besteak.»

FELIPE ARRESE TA BEITIA.

Ochandion, 1903-ko Martian.

SECCION AMENA

D. APAPUCIO Y EL BASCUENCE

D. Apapucio es un hombre que siente en su pecho mucha aversión al bascuence, no sé si desde que Unamuno dijo que este iba á morirse ó un cuarto de hora antes de la confesión unamúnica. Para D. Apapucio el bascuence es un fantasma, que viene molestándonos con sus continuas apariciones desde los tiempos prehistóricos.

—Si no es porque el bascuence se metió en las obras de edificación de la torre de Babel—decía un día de mucho calor nuestro D. Apapucio,—la torre esa se levanta ó la levantan los hombres que se propusieron levantarla. ¡Vaya si la levantan! ¡Y menudas ventajas que de ello hubiera conseguido la humanidad entera *con toda su descendencia....!*

¿Pues cómo el bascuence pulo impedir la edificación de esa obra de arte?